

Accountantsverslag

Recreatieschap Rottemeren
Boekjaar 2018

Vertrouwelijk

Aan het algemeen bestuur van
Recreatieschap Rottemeren
Overschieeweg 310
3112 NC SCHIEDAM

Breda, 21 juni 2019

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Voor u ligt het accountantsverslag dat wij hebben opgesteld op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2018 van Recreatieschap Rottemeren.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de eindejaarscontrole hebben wij in dit accountantsverslag opgenomen. Bij deze jaarrekening zal door ons een goedkeurende controleverklaring op het gebied van getrouwheid worden verstrekt. Dit accountantsverslag met hierin onze bevindingen doet geen afbreuk aan ons oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de baten en lasten over het boekjaar en de activa en passiva in overeenstemming met het BBV. Voor wat betreft het rechtmatigheidsaspect zijn uit de controle fouten geconstateerd inzake het niet correct naleven van het (interne) inkoopbeleid. Gezien de omvang van de rechtmatigheidsfouten wil de organisatie nader onderzoek uitvoeren om de totale omvang nauwkeurig vast te stellen. Dit heeft echter geen consequenties voor het getrouwe beeld van de jaarrekening. Met de organisatie worden nadere afspraken gemaakt om richting de deadline van indiening bij Provincie de controle op dit onderdeel afgerond te hebben. In ons accountantsverslag lichten wij dit aan u toe.

Wij bedanken het bestuur en de betrokken medewerkers van Recreatieschap Rottemeren voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. R. Opendorp RA
Partner

Inhouds- opgave

Aanbiedingsbrief	2
1. Bestuurlijke samenvatting	4
2. Aard en reikwijdte van de werkzaamheden	6
3. Accountantscontrole	8
4. Kwaliteit verslaggeving	12
5. Overige aandachtspunten	14

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Als accountant van Recreatieschap Rottemeren hebben wij de controle van de jaarrekening uitgevoerd op basis van de kaders en normen die door de wetgever als ook door u als algemeen bestuur aan ons zijn meegegeven.

In dit accountantsverslag doen wij verslag van de uitkomsten van ons onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatige totstandkoming van de lasten en baten en de activa en passiva in de jaarrekening 2018.

In hoofdstuk 2 geven wij inzicht in de aard en reikwijdte van de werkzaamheden. Hierin worden onder andere de toleranties benoemd en de gekozen controleaanpak. De bij onze controle van de jaarrekening 2018 toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% (€ 72.200) en voor onzekerheden 3% (€ 216.600) van de totale lasten. Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd ten opzichte van de jaarrekening.

In hoofdstuk 3 van dit accountantsverslag gaan wij met name in op die zaken die van belang zijn voor u als algemeen bestuur. Onze bevindingen zijn in dit hoofdstuk opgenomen. Wij ondersteunen u daarbij in uw controlerende rol en uw besluitvorming rondom de jaarrekening. We zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening voor wat betreft het aspect getrouwheid. Ten aanzien van het specifieke aspect rechtmatigheid voeren wij nog nader onderzoek uit. Wij lichten dit in ons accountantsverslag nader toe.

In hoofdstuk 4 geven wij inzicht in de kwaliteit van de verslaggeving. Als accountant hebben wij op basis van wet- en regelgeving de taak om de jaarrekening te controleren en het jaarverslag te toetsen. In het jaarverslag legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de uitvoering van het beleid. Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd of materiële afwijkingen in het jaarverslag. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat in de jaarrekening van Recreatieschap Rottemeren over boekjaar 2018 op de juiste wijze rekening is gehouden met de bepalingen uit de WNT.

Met betrekking tot de wet Schatkistbankieren constateren wij dat de limiet bij alle kwartalen is overschreden.

In hoofdstuk 5 gaan wij in op de overige aandachtspunten, waaronder een aantal overige onderwerpen waarover wij dienen te rapporteren. Dit betreffen de onafhankelijkheid van ons als accountant, de wijze waarop wij in onze controle omgaan met fraude en onze conclusie ten aanzien van de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij hebben geen signalen van fraude geconstateerd. Daarnaast zijn wij onafhankelijk van Recreatieschap Rottemeren en omstreken.

Aard en reikwijdte van de werkzaamheden

2. Aard en reikwijdte

2.1 Opdracht

Wij hebben van u de opdracht gekregen om de jaarrekening 2018 van de Recreatieschap Rottemeren te controleren. In onze vaktechnische opdrachtbevestiging is deze opdracht in detail verder uitgewerkt.

Bij deze controle hanteren wij de in de controleverordening vastgelegde marges.

De maximaal toe te passen marges zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (het Bado). De door u vastgestelde marge is gelijk aan het wettelijk kader en hebben wij als uitgangspunt gehanteerd. De bij onze controle van de jaarrekening 2018 toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% (€ 72.200) en voor onzekerheden 3% (€ 216.600) van de totale lasten.

Onze controle houdt in dat wij niet alle transacties controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden en onrechtmatigheden te ontdekken.

In het accountantsverslag worden fouten en onzekerheden gerapporteerd die € 5.000 overschrijden en worden overige bijzonderheden die van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening door uw algemeen bestuur gerapporteerd.

2.2 Grondslagen

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd.

In het kader van de waarderingsgrondslagen komen zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, beoordelingen en onzekerheden en/of bijzondere transacties. In het verslagjaar 2018 zijn, behoudens de aanpassingen van het BBV zelf, waaronder Materiële vaste activa (zie paragraaf 3.4.), geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties.

Accountantscontrole

3. Accountantscontrole

3.1 (niet)-gecorrigeerde afwijkingen

Wij hebben naar aanleiding van onze controle twee afwijkingen geconstateerd welke in de concept jaarrekening zijn aangepast:

- Wij hebben geen AB-besluiten mogen ontvangen voor de verkoop van percelen met een totaal belang van € 758.760. In formele zin is dit bedrag dus gecorrigeerd in de investeringsreserve. Wij adviseren u deze bedragen via AB-besluit bestemming resultaat bij goedkeuring van de jaarrekening te verwerken.
- Onder de lasten is een bedrag ad € 681.084 aangetroffen welke geactiveerd had moeten worden (inzake DRV 't eendragtspolder). Dit bedrag is in de jaarrekening aangepast.

Kleinere correcties alsmede aanscherpingen van toelichtingen zijn reeds in een eerder stadium in de jaarrekening aangepast.

3.2 Oordeel in de controleverklaring

Bij de jaarrekening over boekjaar 2018 zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor het aspect getrouwheid, waarvan de oordeelparagraaf als volgt luidt:

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van Recreatieschap Rottemeren op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Wij gaan er daarbij vanuit dat de door het dagelijks en algemeen bestuur geen wijzigingen worden doorgevoerd in de goed te keuren jaarrekening.

3.3 Oordeel rechtmatigheid

Over 2018 heeft de inkoopafdeling deels een analyse uitgevoerd op de rechtmatigheid van de aanbestedingen 2018. Bij een aantal opdrachten heeft de organisatie geconstateerd dat niet de juiste aanbestedingsprocedure is gevolgd of niet achterhaald kan worden of de juiste procedure is gevolgd. Deze fout zien voornamelijk toe op naleving van het intern inkoopbeleid. Dit inkoopbeleid is opgenomen in het normenkader. Voor de inkopen waarbij de Europese aanbestedingswet mogelijk van toepassing is constateren we dat de controle op de rechtmatigheid nog moet plaatsvinden. De fouten die op dit moment aan zich zijn geconstateerd leiden tot een afwijkend oordeel echter niet tot een afkeurend oordeel voor de rechtmatigheid. Aangezien de analyse nog niet volledig is, dient nader onderzoek plaats te vinden om vast te stellen wat de totale omvang van de rechtmatigheidsfout is.

3. Accountantscontrole

3.4 Bevindingen uit de eindejaarscontrole

Voor onze bevindingen inzake onze interimcontrole 2018 verwijzen wij u naar onze management letter 2018 welke met u in maart 2019 is gedeeld. De opvolging van deze punten zullen wij bij onze controle 2019 toetsen.

Materiële vaste activa – investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten met ingang van 1 januari 2018 geactiveerd worden (voor zover geen sprake is van dekking uit bijvoorbeeld subsidies en/of bijdrage derden). Alle zaken welke in 2018 in dit kader, boven een grens van € 25.000, geactiveerd dienen te worden, zijn opgenomen onder de materiële vaste activa in de jaarrekening. Voor het inzicht dient de geactiveerde materiële vaste activa voor 1 januari 2018 separaat gepresenteerd te worden. Dit is toegepast in de jaarrekening.

Materiële vaste activa - afschrijvingsmethodiek

De afschrijvingsmethodieken van de verscheidene categorieën worden in de jaarrekening onder de grondslagen toegelicht. Tijdens onze controle hebben wij geconstateerd dat de toelichting en gehanteerde afschrijvingspercentages weliswaar consistent ten opzichte van voorgaande jaren is toegepast, maar niet geheel meer aansluit met de verouderde nota van waardering. Wij adviseren u deze nota in 2019 te actualiseren en in lijn te brengen met de gehanteerde afschrijvingsmethoden.

Schatkistbankieren

Wij vestigen de aandacht op de regeling schatkistbankieren voor decentrale overheden. In de jaarrekening is een toelichting gegeven over de gemiddelde bankstanden per kwartaal en in hoeverre u heeft voldaan aan de vereisten van schatkistbankieren. Bij alle kwartalen wordt het drempelbedrag overschreden. Wij adviseren u dit te evalueren en voor 2019 desgewenst aan te passen.

Rechtmatigheidscontrole

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2018 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen, alsmede uw eigen inkoopbeleid (conform normenkader). Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat voor een aantal inkooptrajecten met een inkoopwaarde welke in totaal na extrapolatie richting de 3% materialiteit gaat niet de juiste

Wij hebben dit bedrag voorsnog als rechtmatigheidsfout aangemerkt, waarbij de organisatie heeft toegezegd nader onderzoek uit te laten voeren welke wij kunnen toetsen.

Tijdens de controle hebben wij geconstateerd dat Recreatieschap Rottemeren moeite heeft met de oplevering van inkoopdossiers en documentatie om de rechtmatigheid van de financiële verantwoording te kunnen aantonen. Hierdoor ontstaat een risico inzake het aantonen van de rechtmatigheid van de verantwoorde lasten.

Afgelopen jaar is door de commissie BBV, alsmede de NBA, de interpretatie van de regelgeving en controleaanpak voor het verantwoorden van belangrijke verplichtingen aangescherpt. Hierdoor is het van belang om een goede verplichtingenadministratie in te richten en zorg te dragen voor archivering van de inkoopdocumentatie om de rechtmatigheid van de aanbestedingen en inkoop aan te tonen.

Met betrekking tot de rechtmatigheidscontrole hebben wij verder de navolgende bevindingen.

- > U heeft uw eigen inkoopbeleid in het normenkader, naast o.a. de aanbestedingswet, eveneens als leidend bepaald. Het normenkader voor uw recreatieschap is dan stringenter opgelegd dan wettelijk is vereist;
- > Een in 2018 gestarte inkoopadviseur is de interne procedure, toetsingen, steekproeven, vastlegging, etc. voor wat betreft het aanbestedingsbeleid en inkoopbeleid aan het optimaliseren. De verwachtingen zijn dat in 2019 mogelijksterwijs voor een groot gedeelte gesteund zou kunnen worden op zijn werkzaamheden en analyses;
- > We constateren dat de documentatie van de inkoopstrategie voor verbetering vatbaar is. Als op basis van de aanbestedingswet een afwijkende inkoopstrategie gevolgd wordt dient een duidelijke motivatie aanwezig te zijn. We constateren bij uw organisatie dat dit niet in alle gevallen zo is. Uw nieuwe inkoopadviseur besteedt hier overigens nadrukkelijk aandacht aan.

3. Accountantscontrole

3.5 Schattingen

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening is dat de organisatie schattingen moet maken. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het dagelijks bestuur. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld.

De belangrijkste schattingen in de jaarrekening zijn:

Belangrijkste schattingen	Beoordeling	Toelichting
Verwachte levensduur voor de materiële vaste activa	Akkoord	De verwachte levensduur voor de verschillende activa categorieën en de daarmee samenhangende afschrijvingspercentages zijn in lijn met wat gebruikelijk is en zijn consistent ten opzichte van voorgaande jaren.
Inbaarheid van de vorderingen	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de vorderingen.
Onderhoudsvoorziening	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de onderhoudsvoorziening op basis van het meerjarig onderhoudsplan en de toelichting van de organisatie hierop. De onttrekkingen en dotaties zijn door u afdoende onderbouwd. Wel hebben wij onderstaand een bevinding opgenomen.

Wij zijn van mening dat het dagelijks bestuur bij het maken van schattingen juist heeft gehandeld.

3.6 Voorziening groot onderhoud

Eén van de belangrijkste taken van het schap is het onderhoud en het beheer van het gebied. De groot onderhoudskosten kunnen over de jaren heen echter sterk fluctueren. Om de invloed van deze fluctuatie te beperken heeft u ervoor gekozen om een voorziening groot onderhoud op te nemen in de balans (gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan, kortweg MJOP). Via een jaarlijks gelijkblijvende dotatie worden de kosten van groot onderhoud geëgaliseerd. In 2018 is € 1,7 miljoen gedoteerd.

Eén van de eisen die de BBV stelt aan een voorziening groot onderhoud is, dat de onderhoudsplanung financieel onderbouwd is. Wij hebben begrepen dat laatste grote beoordeling / herziening van het plan heeft plaatsgevonden in 2014 (per jaar vindt overigens op basis van actuele ontwikkelingen een aanpassing plaats). Volgens uw eigen afspraken zou het MJOP één keer in de vier jaar volledig herijkt worden. Op basis van wetgeving is dit iedere vijf jaar vereist. Dit is in 2018 niet gebeurd, waardoor aansluitingen lastiger zijn te maken met onderliggende onderbouwingen. Wij adviseren u ten zeerste om zo snel mogelijk te actualiseren om goed inzicht te krijgen in de omvang van toekomstig groot onderhoud. Onderhoud wordt namelijk nu mogelijk doorgeschoven naar latere jaren. Dit blijkt uit het feit dat de stand van de huidige voorziening significant hoger is dan op basis van het onderhoudsplan was verwacht. Wij hebben vernomen dat u met de actualisatie bezig bent en in het najaar van 2019 een volledig herijkt MJOP aanwezig is. Op dit moment kunnen wij ons vinden in de standpunten, met dien verstande dat actualisatie op korte termijn plaatsvindt.

3.7 Verslaggevingsgrondslagen

Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving beoordeeld. Recreatieschap Rottemeren heeft gedurende 2018 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de organisatie.

Kwaliteit verslaggeving

4. Kwaliteit verslaggeving

4.1 Jaarverslag

De jaarstukken voor boekjaar 2018 bestaan uit het jaarverslag (inclusief de paragrafen en de programmaverantwoording) en de jaarrekening. Conform wetgeving voor de accountantscontrole hebben wij het jaarverslag onderzocht om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de vereisten

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd.

4.2 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is op 1 januari 2014 in werking getreden. De WNT stelt maxima aan de bezoldiging van topfunctionarissen. In de WNT wordt het begrip topfunctionaris nader gedefinieerd; het wetsvoorstel 'Aanpassingswet WNT' benadrukt dat alleen sprake is van een topfunctionaris als sprake is van leidinggeven aan de gehele organisatie. In de WNT worden ook maxima aan bezoldiging van de topfunctionaris gesteld. De bezoldiging van topfunctionarissen in deeltijd of met een aanstelling korter dan 12 maanden in een boekjaar, wordt omgerekend naar een voltijdsbezoldiging. De WNT bevat een openbaarmakingsverplichting van de bezoldiging van topfunctionarissen via de jaarrekening van de organisatie en inzending aan de (vak)minister. Voor andere functionarissen geldt alleen een openbaarmakingsverplichting bij overschrijding van de bezoldigingsnorm.

In de jaarrekening van Recreatieschap Rottemeren over boekjaar 2018 is op juiste wijze rekening gehouden met de bepalingen uit de WNT.

Overige aandachtspunten

5. Overige aandachtspunten

5.1 Overige dienstverlening -> onafhankelijkheid accountant

Baker Tilly (Netherlands) N.V. heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly (Netherlands) N.V. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly Netherlands N.V. en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly (Netherlands) N.V. en ondersteunende stafdiensten;
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- Intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- Reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- Roulatie van externe accountants op de opdracht.

Wij zijn van mening dat wij in relatie tot uw organisatie onafhankelijk, in overeenstemming met de ViO (Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants), hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

5.2 Fraude

Bij de uitvoering van de werkzaamheden hanteren wij onder andere de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS) 240: "De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten".

Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor de preventie van fraude. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een cultuur van eerlijkheid en ethisch verantwoordelijk gedrag.

Zij dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude zo veel mogelijk te beperken, zodat de integriteit van de financiële verslaggeving is gewaarborgd.

Tijdens de controle van de jaarrekening inventariseren wij de frauderisico's binnen uw organisatie en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en ontdekken van fraude. Tijdens de beoordeling bleek ons dat binnen uw organisatie reeds de nodige aandacht wordt besteed aan de onderwerpen fraude en integriteit. U heeft aangegeven belang te hechten aan een adequate beheersing van frauderisico's.

Volledigheidshalve wijzen wij erop dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens onze controle hebben wij geen fraude geconstateerd.

5.3 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij onderzoeken de geautomatiseerde gegevensverwerking voor zover wij dat noodzakelijk achten in het kader van de controle van de jaarrekening. De accountantscontrole kan daarom leiden tot andere constatering dan wanneer een gericht onderzoek naar de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking wel zou plaatsvinden. Aan ons is ook geen opdracht verstrekt met dit doel. De door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben evenwel geen bevindingen opgeleverd die wij in dit kader onder uw aandacht moeten brengen.

Contactgegevens

drs. R. (Rik) Opendorp
Partner
06 100 904 64
r.opendorp@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Bijster 39
4817 HZ BREDA

Postbus 3814
4800 DV BREDA
T: 076 525 00 00